

УДК 130:94(477)

DOI <https://doi.org/10.30970/PPS.2026.64.46>

ГЕНДЕРНА ПОЛІТИКА В УМОВАХ ГІБРИДНОЇ КОГНІТИВНОЇ ЕКСПАНСІЇ КІБЕРПРОСТОРУ: БЕЗПЕКОВІ, ПОЛІТИЧНІ ТА ОСВІТНЬО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ

Андрій Кобетяк

*Житомирський державний університет імені Івана Франка
вул. Велика Бердичівська, 40, 10008, м. Житомир, Україна
<https://orcid.org/0000-0001-6899-0571>*

У статті здійснено комплексний аналіз гендерної політики в умовах гібридної когнітивної експансії кіберпростору як складової частини сучасних безпекових і політичних процесів. Обґрунтовано, що в умовах цифрової трансформації кіберпростір перетворюється на ключове середовище реалізації когнітивних впливів, у межах яких гендерна проблематика використовується як об'єкт і водночас інструмент інформаційно-психологічних операцій, спрямованих на поляризацію суспільства, делегітимацію державної політики та підрив довіри до демократичних інститутів. Показано, що гендерна політика за таких умов виходить за межі суто соціальної сфери й інтегрується у контекст національної, інформаційної та когнітивної безпеки.

Методологічну основу дослідження становить міждисциплінарний підхід, що поєднує інструментарій політичної науки, безпекових студій, гендерних досліджень і педагогіки. У роботі використано системний, структурно-функціональний, порівняльний та дискурс-аналіз, а також елементи інституційного й нормативно-правового аналізу, що дало змогу комплексно осмислити механізми реалізації гендерної політики в умовах гібридних когнітивних загроз.

Систематизовано наукові підходи до осмислення когнітивної експансії та окреслено її реалізацію в чотирьох взаємопов'язаних просторах – фізичному, інформаційно-кібернетичному, когнітивному та соціальному. Особливу увагу приділено аналізу нормативно-правової та інституційної складових частин механізму забезпечення гендерної рівності в Україні та їх вразливості до гібридних впливів у цифровому середовищі. Обґрунтовано доцільність виокремлення трьох ключових аспектів гендерної політики, а саме безпекового, політичного та освітньо-методичного.

Результати аналізу свідчать про те, що безпековий аспект розкривається через використання гендерних наративів у кіберпросторі як інструмента дестабілізації та загрози національній безпеці. Політичний аспект пов'язується з інструменталізацією гендерної тематики у публічній політиці, міжнародних відносинах і процесах демократичної модернізації. Освітньо-методичний аспект визначено як ключовий чинник формування критичного мислення, медіаграмотності та гендерної чутливості, що підвищують когнітивну стійкість суспільства. Сформульовано висновок, що ефективна гендерна політика в умовах гібридної когнітивної експансії має ґрунтуватися на міждисциплінарному підході та поєднанні правових, інституційних і освітніх механізмів.

Ключові слова: гендерна політика, гібридна когнітивна експансія, кіберпростір, національна безпека, інформаційна безпека, гібридні загрози, когнітивні впливи, публічна політика, інформаційно-психологічні операції, медіаграмотність, цифрова освіта, гендерна рівність.

У сучасних умовах цифрової трансформації суспільства кіберпростір перетворюється на один з ключових вимірів реалізації політичної влади, соціального впливу та формування ідентичностей, зокрема гендерних. Інтенсивний розвиток інформаційно-комунікаційних технологій суттєво змінює механізми продукування, поширення та інтерпретації соціальних смислів, створюючи сприятливе середовище для гібридної когнітивної

© Кобетяк А., 2026

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

експансії як форми цілеспрямованого впливу на свідомість індивідів і соціальних груп. У цьому контексті гендерна політика постає не лише як складова частина демократичного розвитку та дотримання прав людини, але й як чутлива сфера національної безпеки, вразлива до маніпулятивних інформаційних впливів, дезінформаційних кампаній та політичної інструменталізації.

Актуальність дослідження зумовлена тим, що гендерна проблематика дедалі частіше використовується у кіберпросторі як об'єкт і водночас інструмент гібридних впливів, спрямованих на поляризацію суспільства, дискредитацію державної політики та підрив довіри до демократичних інституцій. Через конструювання спрощених або радикалізованих гендерних наративів, поширення псевдонаукових аргументів, мови ворожнечі та фреймування гендерної рівності як «зовнішньо нав'язаного» явища здійснюється цілеспрямований вплив на суспільну свідомість, що має довгострокові політичні та безпекові наслідки. За таких умов гендерна політика виходить за межі суто соціальної сфери та інтегрується в ширший контекст інформаційної, гуманітарної та когнітивної безпеки держави.

Водночас протидія гібридній когнітивній експансії у сфері гендерних відносин неможлива без системного поєднання політичних, безпекових та освітньо-методичних інструментів. Особливого значення набуває роль освіти як простору формування критичного мислення, медіаграмотності та гендерної чутливості, що знижує вразливість суспільства до маніпулятивних впливів у кіберпросторі. Це зумовлює потребу комплексного міждисциплінарного аналізу гендерної політики в умовах гібридної когнітивної експансії, який поєднує політико-правовий, безпековий та освітньо-методичний підходи й дає змогу сформулювати науково обґрунтовані рекомендації для підвищення стійкості демократичних інститутів та суспільства загалом.

Метою статті є комплексний аналіз гендерної політики в умовах гібридної когнітивної експансії кіберпростору як складової частини сучасних безпекових і політичних процесів, зосереджений на виявленні механізмів використання гендерної проблематики як інструмента когнітивного впливу та досягнення стратегічних цілей провідними геополітичними акторами. У дослідженні передбачається окреслення основних характеристик і форм когнітивної експансії у цифровому середовищі, аналіз пов'язаних з нею ризиків для державної гендерної політики, суспільної стабільності та національної безпеки, а також вивчення освітньо-методичних викликів, що актуалізувалися внаслідок інтенсифікації кіберзагроз, масового переходу до дистанційного навчання і цифрової комунікації.

У науковій літературі проблематика гендерної політики в умовах гібридної когнітивної експансії кіберпростору формується на перетині досліджень з безпекових студій, політичної науки, гендерних досліджень та педагогіки. Зарубіжні й вітчизняні автори зосереджують увагу на тому, що гендерна тематика дедалі частіше використовується як інструмент когнітивного впливу в інформаційно-психологічних операціях, спрямованих на поляризацію суспільства, делегітимацію державної політики та підрив соціальної стійкості. У роботах, присвячених кібербезпеці та гібридним загрозам, гендерний вимір розглядається як вразливий сегмент публічного дискурсу, що легко піддається маніпуляціям через цифрові платформи та соціальні мережі. Водночас у дослідженнях з гендерної політики акцентується увага на необхідності інтеграції принципів гендерної рівності в національні безпекові стратегії, освітні програми та інформаційну політику держави. Аналіз наявних наукових підходів засвідчує фрагментарність вивчення гендерного аспекту гібридної когнітивної експансії, особливо в українському контексті, що зумовлює актуальність комплексного міждисциплінарного осмислення цієї проблематики. У роботі ми спиралися на дослідження таких науковців, як І. Козак [1], Т. Марценюк [2], В. Перевізник [3; 4], Д. Світовенко [6].

У сучасному науковому дискурсі когнітивна експансія переважно аналізується в контексті гібридних загроз, інформаційних війн і трансформацій суспільної свідомості під впливом цифрових технологій. Дослідження П. Корніша, В. Савчука, А. Бозкарта засвідчують, що цілеспрямований вплив на ментальні процеси є ключовим інструментом реалізації стратегічних інтересів державних і недержавних акторів. Вагомими є також напрацювання Г. Почепцова [5], який акцентує увагу на стратегічному характері когнітивних впливів та їхньої здатності руйнувати суспільну єдність некінетичними методами.

Українські й зарубіжні науковці (Ю. Даник [8], Т. Под, В. Слюсар) підкреслюють, що розвиток кіберпростору суттєво розширив можливості гібридної когнітивної експансії. Водночас аналіз наукових джерел свідчить про те, що проблематика реалізації когнітивної експансії в українському соціумі в умовах інтенсивного розвитку кіберпростору залишається недостатньо комплексно дослідженою, що зумовлює потребу подальших наукових розвідок.

У межах дослідження сформульовано теоретичну модель механізму забезпечення принципу гендерної рівності, уточнено його дефініцію та виокремлено ключові ознаки. Здійснено комплексну характеристику його нормативно-правової складової частини, яка репрезентована системою чинного законодавства та охоплює: по-перше, закони України, зокрема Конституцію України, що закріплює базові засади рівності жінок і чоловіків у низці своїх положень, а також конституційні, органічні й звичайні закони, що функціонують у межах різних галузей права – конституційного, адміністративного, кримінального, цивільного, трудового, сімейного, соціального, медичного, інформаційного тощо; по-друге, підзаконні нормативно-правові акти, серед яких: постанови Верховної Ради України, стратегії, затверджені Президентом України, плани та програми, ухвалені Кабінетом Міністрів України, міністерствами й іншими центральними органами виконавчої влади на виконання міжнародних гендерних зобов'язань, а також програми й плани місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування; по-третє, міжнародно-правові акти загального й спеціального характеру, прийняті Радою Європи, Організацією Об'єднаних Націй, Європейським Союзом, ОБСЄ та іншими міжнародними інституціями [1, с. 3].

Водночас проаналізовано інституційну (організаційно-правову) складову частину механізму забезпечення гендерної рівності, до якої віднесено такі групи суб'єктів: орган законодавчої влади та його інституції; глава держави й відповідні інституційні структури; органи виконавчої влади; органи судової влади та конституційної юстиції; правоохоронні й правозахисні органи; органи місцевого самоврядування; інститути громадянського суспільства; а також міжнародні й регіональні спеціалізовані установи, представництва, фонди та програми, акредитовані в Україні. Особливу увагу акцентовано на тому, що суттєвий координаційний потенціал у сфері забезпечення гендерного паритету в суспільстві належить інституту омбудсмена з питань гендерної рівності, який може виконувати інтегруючу та наглядову функції в системі реалізації державної гендерної політики.

У рамках запропонованого дослідження доцільно виокремити чотири взаємопов'язані простори, задіяні в реалізації когнітивної експансії, які мають безпосереднє значення для формування й трансформації гендерної політики. По-перше, фізичний простір, у межах якого фіксуються практичні наслідки когнітивних впливів і функціонує відповідна інфраструктура, включно з інституціями, освітніми майданчиками та інформаційними системами, що забезпечують реалізацію та сприйняття гендерних політик. По-друге, інформаційно-кібернетичний простір, де відбуваються створення, модифікація, поширення й маніпуляція гендерними нарративами, образами та дискурсами, що використовуються як інструменти політичного впливу, поляризації суспільства або дискредитації принципів гендерної рівності. По-третє, когнітивний простір, у якому формуються індивідуальні

й колективні уявлення, переконання, ціннісні орієнтації та установки щодо гендерних ролей і відносин, що безпосередньо впливає на процеси суспільного схвалення або відторгнення державної гендерної політики та прийняття політичних рішень. Нарешті, соціальний простір, у межах якого відбуваються інституціоналізація гендерних норм і практик, взаємодія соціальних груп та відтворення або трансформація моделей гендерних відносин під впливом когнітивних і інформаційних чинників [9].

У трудово-правовій площині поняття «гендер» трактується як соціокультурна конструкція, що відображає систему ролей, очікувань і характеристик, які суспільство пов'язує з особами залежно від їхньої статі та які знаходять нормативне закріплення у трудовому законодавстві без наміру встановлення дискримінаційних обмежень. У цьому вимірі гендерна рівність передбачає забезпечення для всіх осіб, незалежно від статі, рівних прав і можливостей у реалізації трудового потенціалу, а також недискримінаційного доступу до ресурсів, благ і можливостей у сфері праці та зайнятості, включно з пов'язаними з ними соціальними сферами [6, с. 199].

Водночас у контексті гібридної когнітивної експансії кіберпростору гендерний вимір трудових відносин набуває додаткової складності та вразливості. Цифрове середовище стає простором цілеспрямованого впливу на суспільні уявлення про гендерні ролі, професійну придатність і соціальну цінність праці жінок і чоловіків, що може використовуватися як інструмент маніпуляції громадською свідомістю та формування прихованих дискримінаційних практик. Через інформаційні кампанії, алгоритмічні упередження, дезінформаційний контент і кібертиск відбувається трансляція стереотипів, які впливають на доступ до ринку праці, кар'єрне зростання та умови зайнятості, зокрема в цифрових і дистанційних форматах роботи.

У межах дослідження гендерної політики в умовах гібридної когнітивної експансії кіберпростору доцільним є виокремлення трьох взаємопов'язаних аспектів – безпекового, політичного та освітньо-методичного, що зумовлено комплексним характером сучасних гібридних загроз і багаторівневим впливом когнітивних технологій на суспільні процеси. Безпековий аспект акцентує увагу на використанні гендерної проблематики як об'єкта й інструмента когнітивного впливу у межах інформаційно-психологічних операцій, спрямованих на дестабілізацію соціальної згуртованості, посилення поляризації та підрив довіри до державних інститутів. Політичний аспект зумовлений тим, що гендерна політика виступає складовою частиною публічної політики та предметом політичної конкуренції, а в умовах кіберпростору – ще й полем маніпулятивних наративів, символічних конфліктів і зовнішнього впливу на процеси ухвалення рішень та формування суспільної думки. Водночас освітньо-методичний аспект визначається ключовою роллю системи освіти у формуванні критичного мислення, цифрової культури та гендерної чутливості, що є необхідними передумовами підвищення стійкості особи й соціуму до когнітивних викривлень і деструктивних впливів у кіберпросторі.

Сукупний аналіз зазначених аспектів дає змогу комплексно осмислити гендерну політику не лише як сферу забезпечення рівності, але й як важливий інструмент зміцнення демократичного розвитку та національної безпеки в умовах гібридної когнітивної експансії.

Перший і, напевно, основний аспект, особливо в умовах російсько-української війни та загрози глобального світового перерозподілу військовим шляхом, – безпековий. У сучасних умовах гібридних конфліктів кіберпростір перетворюється на ключову сферу безпекових загроз, у межах якої гендерна тематика використовується як інструмент когнітивного впливу. Гендерна політика в цьому контексті постає не лише як елемент соціального розвитку, але й як складова частина національної безпеки, оскільки маніпуляції гендерними

нарративами здатні дестабілізувати суспільні відносини, посилювати внутрішні протиріччя та підірвати довіру до державних інституцій.

Гібридна когнітивна експансія в кіберпросторі часто реалізується через цілеспрямовані інформаційні атаки, що експлуатують гендерні стереотипи, страхи та соціальну вразливість окремих груп. Гендерно зумовлене онлайн-насильство, мова ворожнечі, кампанії залякування та дискредитації, спрямовані насамперед проти жінок, активістів і представників громадянського суспільства, виконують функцію непрямого тиску та обмеження їх участі у публічному й політичному житті. Такі практики становлять загрозу інформаційній безпеці держави, оскільки сприяють самоцензурі, маргіналізації та зниженню стійкості суспільства до дезінформації [10].

Безпековий аспект гендерної політики також полягає у формуванні інституційної спроможності держави протидіяти цим загрозам. Йдеться про інтеграцію гендерного підходу в стратегії кібербезпеки, національної безпеки та стратегічних комунікацій, що дає змогу своєчасно виявляти та нейтралізувати гендерно чутливі інформаційні операції. Важливим є перехід від реактивних заходів до превентивних, спрямованих на підвищення когнітивної стійкості населення та захист вразливих груп у цифровому середовищі.

Таким чином, у межах гібридної когнітивної експансії кіберпростору безпековий вимір гендерної політики набуває стратегічного значення. Ефективна протидія гендерно орієнтованим інформаційним загрозам сприяє зміцненню національної безпеки, збереженню соціальної згуртованості та формуванню стійкого демократичного суспільства, здатного адаптуватися до викликів цифрової епохи.

Щодо гендерного виміру сучасної міжнародної безпеки як складової частини глобального політичного управління, то автор переконаний, що інтеграція принципів гендерної рівності у безпекову політику сприяє підвищенню ефективності запобігання конфліктам, кризовому реагуванню та постконфліктному врегулюванню. Особливу увагу приділено ролі міжнародних організацій, насамперед ООН і НАТО, у впровадженні гендерно чутливих підходів у сфері безпеки, а також впливу Резолюції РБ ООН 1325 на формування національних і наднаціональних стратегій. Сформульовано висновок, що гендерна політика є не допоміжним, а системоутворювальним елементом сучасної архітектури глобальної безпеки [3, с. 139].

Другий, а саме політичний, аспект гендерної політики в умовах гібридної когнітивної експансії кіберпростору полягає у формуванні, реалізації та захисті державних і наддержавних політик рівності в ситуації постійного інформаційно-психологічного впливу через цифрові середовища. Кіберпростір стає не лише інструментом демократичної участі, але й полем політичної боротьби, де гендерна тематика часто використовується як засіб маніпуляції, поляризації суспільства та підриву легітимності державних інституцій.

У межах гібридних впливів гендерна політика нерідко навмисно подається як «зовнішньо нав'язана ідеологія», що використовується, як правило, в таких аспектах:

- делегітимізація демократичних реформ;
- дискредитація євроінтеграційних процесів;
- посилення внутрішніх політичних конфліктів і культурних протиставлень.

Загалом через соціальні мережі, ботоферми, псевдоекспертні платформи відбуваються спотворення змісту гендерної політики, формування страхів і міфів, що впливає на електоральні настрої та політичну поведінку громадян.

У міжнародному форматі гендерна політика є вагомим елементом національної та міжнародної безпеки. У політичному вимірі гендерна політика виходить за межі соціальної сфери й стає складовою частиною безпекової стратегії держави. Демократичні країни

інтегрують принципи гендерної рівності в державному управлінні, секторі безпеки й оборони, дипломатичній діяльності та міжнародних зобов'язаннях.

У некінетичному вимірі гібридної війни інформаційний вплив спрямовується не лише на раціонально-когнітивні механізми сприйняття, але й на емоційно-афективні структури психіки людини. У процесі взаємодії із соціальною реальністю індивіди схильні структурувати навколишній світ через систему ідентифікаційних категорій, що слугує інструментом інтерпретації складних соціальних процесів та причинно-наслідкових зв'язків. Дослідження у сфері політичної психології засвідчують, що такі категорії не мають обов'язково об'єктивної або внутрішньо зумовленої цінності, оскільки можуть формуватися довільно, на основі міфологізованих уявлень або бути сконструйованими та закріпленими через інституційний чи владний вплив. Прикладами цього є як штучний поділ соціальних груп за випадковими ознаками, так і формування національних ідентичностей, що спираються на інтерпретації історичних подій віддаленого минулого [8, с. 53].

Важливо зазначити, що політичний аспект також охоплює вироблення нормативно-правових рішень щодо протидії гендерно зумовленій мові ворожнечі онлайн та захисту жінок і вразливих груп від цифрового насильства. У цьому контексті держава постає як ключовий актор, що балансує між захистом свободи слова та забезпеченням інформаційної і гендерної безпеки [7].

Кіберпростір відкриває нові можливості для політичної участі жінок і маргіналізованих груп, однак одночасно породжує нові форми політичного тиску й виключення. Гендерна політика в політичному аспекті має бути спрямована на розширення інклюзивного політичного представництва та подолання цифрового гендерного розриву.

Заключним, третім, є освітньо-методичний аспект. У контексті гібридної когнітивної експансії кіберпростору освітньо-методичний вимір гендерної політики набуває особливої актуальності, оскільки саме система освіти виступає ключовим середовищем формування критичного мислення, ціннісних орієнтацій і стійкості до маніпулятивних впливів. Цифровізація освітніх процесів, масове використання дистанційних форм навчання та активна присутність молоді в соціальних мережах істотно розширюють можливості поширення гендерних стереотипів, дискримінаційних наративів і когнітивних викривлень, що можуть цілеспрямовано використовуватися у межах гібридних впливів. За цих умов гендерна політика в освіті має бути спрямована не лише на формальне забезпечення рівності, але й на формування здатності до усвідомленого сприйняття інформації та розпізнавання маніпулятивного контенту.

Освітньо-методичний аспект гендерної політики передбачає інтеграцію гендерно чутливого підходу в навчальні програми, цифрові освітні платформи та методики викладання. Йдеться про перегляд змісту навчальних матеріалів з урахуванням принципів інклюзивності, недискримінації та академічної доброчесності, а також про підготовку педагогічних кадрів до роботи в умовах інформаційно-психологічних загроз. Особливого значення набуває розвиток медіаграмотності та цифрової культури, які дають змогу протидіяти нав'язуванню гендерно упереджених моделей поведінки та ролей через кіберпростір [5].

Водночас освітньо-методичні інструменти реалізації гендерної політики мають враховувати безпековий контекст, у якому знання й символи стають об'єктом когнітивного протиборства. Формування гендерної чутливості в освіті сприяє соціальній згуртованості, зниженню рівня радикалізації та підвищенню стійкості суспільства до гібридних загроз. Таким чином, освітньо-методичний вимір гендерної політики в умовах гібридної когнітивної експансії кіберпростору виступає важливим інструментом не лише соціального розвитку, але й забезпечення національної та інформаційної безпеки.

Отже, проведене дослідження засвідчує, що в умовах гібридної когнітивної експансії кіберпростору гендерна політика виходить за межі традиційного соціального регулювання та набуває чітко вираженого безпекового, політичного й освітньо-методичного виміру. Гендерна проблематика дедалі частіше використовується як об'єкт і водночас інструмент когнітивного впливу, спрямованого на поляризацію суспільства, підрив довіри до демократичних інститутів і дестабілізацію національної безпеки. У цьому контексті встановлено, що маніпулятивне використання гендерних наративів у кіберпросторі є складовою частиною сучасних гібридних загроз, які потребують комплексної та міждисциплінарної відповіді з боку держави й суспільства.

Обґрунтовано доцільність виокремлення безпекового, політичного та освітньо-методичного аспектів гендерної політики як взаємопов'язаних рівнів протидії гібридній когнітивній експансії. Безпековий аспект полягає в інтеграції гендерно чутливого підходу до стратегій національної та кібербезпеки, що дає змогу виявляти й нейтралізувати гендерно орієнтовані інформаційно-психологічні операції. Політичний аспект відображає роль гендерної політики як елемента публічної політики й об'єкта політичної боротьби в цифровому середовищі, де вона може бути як інструментом демократичної модернізації, так і мішенню дезінформаційних кампаній. Освітньо-методичний аспект, у свою чергу, визначає стратегічну роль освіти у формуванні критичного мислення, медіаграмотності та гендерної чутливості як передумов підвищення когнітивної стійкості суспільства.

Узагальнюючи результати дослідження, можемо стверджувати, що ефективна гендерна політика в умовах гібридної когнітивної експансії кіберпростору має ґрунтуватися на поєднанні нормативно-правових, інституційних і освітніх механізмів та розглядатися як складова частина забезпечення демократичного розвитку, соціальної згуртованості й національної безпеки. Подальші наукові розвідки доцільно спрямувати на розроблення практичних моделей інтеграції гендерного підходу в державні стратегії кібер- та інформаційної безпеки, а також на поглиблений аналіз освітніх інструментів протидії когнітивним і маніпулятивним впливам у цифровому середовищі.

Список використаної літератури

1. Козак І. Принцип гендерної рівності та механізм його забезпечення: теоретико-правовий аспект: дис. ... докт. юрид. наук. Дніпро, 2018. 544 с.
2. Марценюк Т. Інституційні засади регулювання гендерних відносин: дис. ... канд. соціол. наук. Київ, 2009. 303 с.
3. Перевізіник В. Гендерна політика в світовій політичній системі безпеки. *Вісник НУЦЗУ. Серія: Державне управління*. 2020. Вип. 2 (13). С. 135–148.
4. Перевізіник В. Механізми розвитку гендерної політики держави: дис. ... канд. наук з держ. упр. Харків, 2021. 198 с.
5. Почепцов Г. Когнітивні війни у соціальних мережах. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2019. 316 с.
6. Світовенко Д. Форми та способи реалізації принципу гендерної рівності за трудовим законодавством України: дис. ... докт. філос. у галузі «Право». Київ, 2023. 249 с.
7. Bladini M., Svensson E.-M. Rethinking Online Anti-Gender Hate Speech Legislation and Public Policy Making. URL: <https://www.routledge.com/Rethinking-Online-Anti-Gender-Hate-Speech-Legislation-and-Public-Policy-Making/Bladini-Svensson/book/978103chatgpt.com>.
8. Danyk Y., Maliarchuk T. Strategic Aspects and Problems of E-learning in the Context of Pandemia and National Security. *SDirect24.org, International scientific journal published*

- under the auspices of NATO Defence Education Enhancement*. 2021. July. № 3 (14). URL: <https://www.sdirect24.org>.
9. Garstka J., Alberts D. *Network Centric Operations Conceptual Framework Version 2.0*. Vienna, 2004.
 10. Shires J, Hassib B. *Gendered hate speech, data breach and state overreach*. London: Chatham House, 2024.

GENDER POLICY IN THE CONTEXT OF HYBRID COGNITIVE EXPANSION OF CYBERSPACE: SECURITY, POLITICAL, AND EDUCATIONAL-METHODOLOGICAL ASPECTS

Andrii Kobetiak

*Doctor of Political Sciences, Associate Professor
Zhytomyr Ivan Franko State University
Velyka Berdychivska Str., 40, 10008 Zhytomyr, Ukraine
<https://orcid.org/0000-0001-6899-0571>*

The article provides a comprehensive analysis of gender policy under conditions of hybrid cognitive expansion of cyberspace as a component of contemporary security and political processes. It is substantiated that in the context of digital transformation, cyberspace is becoming a key environment for the implementation of cognitive influences, within which gender issues are used both as an object and as an instrument of information and psychological operations aimed at social polarization, the delegitimization of state policy, and the erosion of trust in democratic institutions. It is demonstrated that under such conditions gender policy goes beyond the purely social sphere and becomes integrated into the context of national, information, and cognitive security.

The methodological framework of the study is based on an interdisciplinary approach that combines the tools of political science, security studies, gender studies, and pedagogy. The research employs systemic, structural-functional, comparative, and discourse analysis, as well as elements of institutional and legal analysis, which made it possible to comprehensively conceptualize the mechanisms of gender policy implementation under conditions of hybrid cognitive threats.

Scientific approaches to understanding cognitive expansion are systematized, and its implementation is outlined within four interrelated domains-physical, information-cybernetic, cognitive, and social. Particular attention is paid to the analysis of the legal and institutional components of the mechanism for ensuring gender equality in Ukraine and their vulnerability to hybrid influences in the digital environment. The expediency of distinguishing three key aspects of gender policy-security-related, political, and educational-methodological is substantiated.

The results of the analysis indicate that the security-related aspect is revealed through the use of gender narratives in cyberspace as a tool of destabilization and a threat to national security. The political aspect is associated with the instrumentalization of gender issues in public policy, international relations, and processes of democratic modernization. The educational-methodological aspect is defined as a key factor in the formation of critical thinking, media literacy, and gender sensitivity, which enhance the cognitive resilience of society. It is concluded that effective gender policy under conditions of hybrid cognitive expansion should be based on an interdisciplinary approach and the integration of legal, institutional, and educational mechanisms.

Key words: gender policy, hybrid cognitive expansion, cyberspace, national security, information security, hybrid threats, cognitive influences, public policy, information and psychological operations, media literacy, digital education, gender equality.

Дата першого надходження статті до видання: 22.01.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 23.02.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 19.05.2026